
NAZ.

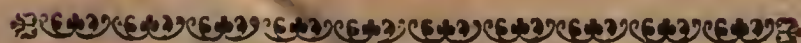
GRAMMATICA
LINGVAE PERSICAE.

AVCTORE

Patre Fratre IGNATIO *à* JESV
Carmelita Discalceato Missionario, &
Vicario Residentiæ Tripolis, &
Montis Libani.

ROMÆ,
Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.
Anno Domini M DC LXI.

SVPERIORVM PERMISSV.

LIBER PRIMVS CIRCA LINGVAM PERSICAM,

Et primò Rudimenta eiusdem linguæ Persicæ, quæ est Pars Prima ipsius

LIBRI PRIMI.

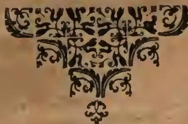
CAPVT I.

De Literis Persarum.

LITERÆ Persarum sunt tantùm triginta & vna, nam *Lam Alef*, لا, etiamsi apponatur in Alphabeto, non est litera particularis, sed sunt duæ simul iunctæ, nempè ل *Lam*, & ا

Alef, ſicuti inter Latinos iungitur *e* ſimul cum *t*, & fit particula &, quæ non eſt vna litera particularis, ſed ſunt duæ in ſuis locis diſtinctæ. De quibus Perſarum literis aliqua breuiter dicemus, ſed prius inſpiciendum eſt Alphabetum in ſequentibus paginis deſcriptum, in quibus Figuram, Nomen, Valoremque ipſarum literarum reperies.

FIGVRA LITERARVM
PERSICARVM
VALORQVE ILLARVM.

Valor	Nomen	Nõ annexa Priori	Annexa Posteriori	Annexa Priori	Non annexa
A	Alef الف	ا	ا	ـا	ا
B	Be باء	بـ بـ بـ	بد	ـب	ب
P	Pe پاء	پـ پـ پـ	پد	ـپ	پ
T	Te تاء	تـ تـ تـ	تد	ـت	ت
Cs	Cſe ثاء	ثـ ثـ ثـ	ثد	ـث	ث
G	Gim جيم	جـ	جـ	ـج	ج

C	Ce چه	چـ	ﭽ	ﭽ	چ
Eh	Eh حاء	حـ	ﺤ	ﺢ	ح
Chh	Chh خاء	خـ	ﺨ	ﺦ	خ
D	Dal دال	د	ﺪ	ﺪ	د
Z	Zal ذال	ذ	ﺬ	ﺬ	ذ
R	Re راء	ر ﺮ	ر ﺮ	ﺮ	ر
Z	Ze زاء	ز	ز ﺰ	ﺰ	ز
Sg	Sge ژه	ژ	ژ ژ	ژ ﮋ	ژ
S	Sin سين	سـ سـ	ﺴ	ﺲ	س

Sê	Scin شين	شـ ـش	ـشـ	ـش	ش
SS	Sʒad صاد	صـ	ـصـ	ـص	ص
Zh	Zhad ضاد	ضـ	ـضـ	ـض	ض
Th	The طاء	ط	ـطـ	ـط	ط
Zh	Zhe ظاء	ظ	ـظـ	ـظ	ظ
Ahh	Ahhin عين	عـ	ـعـ ـعـ	ـع	ع
Ghh	Ghhain غين	غـ	ـغـ	ـغ	غ
F	Fe فا	ف	ـفـ	ـف	ف
Ch	Chaf قاف	ق	ـقـ	ـق	ق

K	Kaf کاف	ک ک	ک	بک	ک
L	Lam لام	ل	ل	ل	ل
M	Mim میم	م	م	م	م
N	Nun نون	نن ن ن	ن	ن	ن
V	Vau واو	و	و	و و	و
E	E ه	ه ه	ه ه ه	ه ه	ه
La	Lā Alef				لا
I	Ie ی	ی ی	ید ی	ی ی	ی

بسم الله الرحمن الرحيم

Hæ

Hæ ſupradictæ literæ diſtingui poſſunt in tres claſſes. Prima claſſis eſt earum, quæ ſunt propriæ Perſarum, quibus nunquam vtuntur Arabes, & penitus non inueniuntur apud ipſos. Scilicet پ Pe, چ Ce, ژ Sge. پ pronunciatur ſicut, P, latinum. چ pronunciatur ſicut Ce, Italum, cùm dico Cæſar, Cædes, Ciuitas. ژ Sge non poteſt comparari cum aliqua litera latina; aut alterius Nationis, ſed pronunciatur; vt, ge, admixta, ſeu præmiſſa litera, S, Nota quod, ک Kaf, variè pronunciatur, ſcilicet vt K, & etiam vt, G, non vt iunctum cum E, & I, ſed ſicuti cùm dico Ga, ghe, ghi, go, gu. Sed nota, quod vt pronuncietur ſicut, G, debent apponi tria puncta ſic گ ſed Scriptores nunquam ferè apponunt iſta tria puncta, & ideò multoties oritur confuſio; quia multa nomina inter ſe diuerſa ſcribuntur eodem modo, ſicuti گمان quod cum tribus punctis ſignificat Opinio. Et idem کمان ſine punctis ſignificat, Arcus. کردن ſine punctis ſignificat, Facere, & cum tribus punctis ſignificat, Collum; & ſic de alijs multis.

Et hic nota, quòd Perſæ non habent voca-

les, neque motiones , seu signa , quæ deseruiunt loco vocalium sicut habent Arabes, & ideò multoties in legendo nascitur confusio, nam eædem consonantes eodem modo iunctæ deseruiunt pro vno, & pro alio nomine diuerso, sicuti experieris in legendo.

Literæ secundæ Classis sunt sequentes, nempe ث ح ص ض ط ظ ع غ ق Et istæ propriè sunt Arabum, quibus nunquam vtuntur Persæ, nisi in nominibus, quæ accipit ex lingua Arabica, sed in verbis simplicibus linguæ Persicæ, & in nominibus simpliciter Persicis, nunquam inuenies supradictas literas secundæ Classis. Et ideò cùm in scripturis Persicis videris aliquod nomen habens dictas literas, scias esse nomen emanans à lingua Arabica. Verba autem simplicia linguæ Persicæ, sicuti, *Mireuem*, Eo, *Miaiem* , Venio , & omnia alia, quemadmodum nunquam habent aliquam dependentiam, seu deriuationem à lingua Arabica , ita nunquam omninò admittunt prędictas literas Arabicas, nisi sint verba composita ex nomine Arabico, & verbo Persico. v. g. *Gemahhemikonem* Congrego , seu Congregationem facio.

Quia

quia hoc verbum *Mikonem* ſignifica t Facio; & hoc nomen *Gemahh* ſignificat Congregationem. Et ſic alia multa.

Literæ tertiæ Claſſis ſunt reliquæ omnes, quæ inueniuntur in Alphabeto, quæ ſunt communes Perſis, & Arabibus, ſicuti ا ب ت & omnes aliæ, præter ſupradictas.

Nota, quod Perſę pronunciant iſtas tres literas ظ ض ذ ſicut, Z, & vocant eas *Zhal*, *Zhad*, *Zha*; Arabes verò pronnnciant eas ſicut, *Dh*, & dicunt *Dhal*, *Dhad*, *Dha*.

Circa literas ſunt aliquæ aliæ notationes infrà in Alphabeto Arabico, quæ poſſunt deſeruire etiam pro literis Perſicis.

Quomodo autem pronuncientur iſtæ literæ, potes aliquo modo dignoſcere ex literis Latinis, quæ in Alphabeto ſcriptæ ſunt prope literas Perſicas, ſed meliùs etiam addiſcere hoc poteris, audiendo aliquem, qui benè illas pronunciet, melior enim eſt vox viua alicuius Magiſtri, quàm quælibet deſcriptio facta per calamum, & atramentum.

CAPVT II.

De Nomine, & primò de Genere Nominis.

IN nomine tria præcipua possunt conside- rari. Genus, Numerus, Casus.

Et loquendo prius de Genere dico, quòd nomina Persica non distinguuntur genere, sed omnia sunt vnius tenoris. Solùm quæ terminantur in, Et, sunt generis fœminini, sed omnia ista, quæ terminantur in, Et, sunt nomina Arabica, quibus vtuntur Persæ in sua lingua. Sed in nominibus, quæ verè & simpliciter sunt Persica, nulla fit distinctio inter masculinum, fœmininum, & neutrum. nec dignoscitur cuius generis sint, quia dignosci non potest per terminationem, cùm terminationes non minus seruiant pro vno, quàm pro alio genere; nec dignosci potest per adiectiuum, quod ipsi nomini adiungitur, cùm non habeant, nisi vnam solam terminationem, quæ est communis omnibus generibus, & ideò eodem modo dicitur, *Merd chhub*, Vir bonus, & *Zen chhub*, Mulier bona.

De

De Numero.

Numeri ſunt duo, ſingularis, & pluralis. Pluralis formatur addendo in fine Singularis particulam *aa*, aut *on*, v. g. *Adem*, Homo, *Ademaa*, aut *Ademon*, Homines.

Nota, quòd quando in ſingulari nomen terminatur in *E*, in plurali adiungitur *gon*, v. g. *Feriscte*, Angelus, *Ferisctegon*, Angeli. & non dicitur *Ferieteon*.

De Caſibus.

Caſus omnes ſunt ijdem, & non diſtinguuntur niſi per quaſdam particulas, quæ nomini coniunguntur. Ideſt *Be, Ez, Ra, Ia, Ez,* Sed vt videas quomodo hæ particulæ vniantur nomini, vnum nomen declinabimus.

Singul.	*Plural.*
Nom. Adem, *Homo.*	*Nom.* Ademaa, *Homines.*
Gen. Ez Adem, *Hominis.*	*Gen.* Ez Ademaa.

Dat.

Dat. Be Adem, *Homini.*	*Dat.* Be Ademaa.
Accus. Ademra, *Hominem.*	*Accus.* Ademaara.
Voc. Ia Adem, *o Homo.*	*Voc.* Ia Ademaa.
Abl. Ez Adem, *ab Homine.*	*Abl.* Ez Ademaa.

Nota, quòd quando Genitiuus iungitur cum nomine præcedenti, v. g. Ciuitas Regis, Persicè dicitur, *Sceer Patscia*, Ciuitas Rex. & non dicitur, *Sceer ez Patscia*, Ciuitas Regis.

Quando autem Genitiuus est absolutus, & solus, præponitur nomini particula *ez*, quæ Italicè significat *del*, v. g. quando interrogant, Ciuitas cuius est? respondeas absolutè, *ez Patscia*, Regis, *del Rè*.

Nota etiam, quod in Oratione, quando Accusatiuus substantiui iungitur cum accusatiuo adiectiui, vni soli additur, *ra*, sed melius additur adiectiuo, quàm substantiuo. v. g. Vidi hominem pulchrum, dicitur, *Adem chhubra didem*. Sed illud *ra*, parum est in vsu, in loquendo autem dicitur, *Adem chhub didem*.

Nota

Nota insuper, quòd quando nomen terminatum in *e*, coniungitur cum alio nomine, additur ipsi *e*, litera *i*, ob meliorem sonum, v. g. *Chhone*, Domus; *Chhoneimen*, Domus mea.

De Nominibus Deriuatiuis, & Adiectiuis.

Deriuatiua à nominibus proprijs hominum, aut Regionum, aut Ciuitatum, formantur adijciendo literam *i*, in fine nominis proprij. v. g. Mahomettus, *Mahamed*, Mahomettanus, *Maheamdi*, *Agem*, Persis, *Agemi*, Persianus. *Bagdad* Babilonia, *Bagdadi*, Babilonicus.

Alia etiam quæ deriuantur ab alijs nominibus, formantur eodem modo adijciendo literam *i*, v. g. *Asmon*, Cœlum, *Asmoni*, Cœlestis. *Deria*, Mare. *Deriai*, Maritimus. *Zemin*, Terra. *Zemini*, Terrestris. Et ista omnia sunt Adiectiua.

Nota, quòd quando Adiectiuum iungitur substantiuo, adiectiuum non habet plurale, sed semper remanet in singulari, & substantiuum recipit terminationem pluralem. v. g. Pulchri homines, dicitur, *Chhub ademaa*, & non dicitur *Chhubaa ademaa*. Homines sancti, dicitur,

Ade-

Ademaa mochaddes, & non dicitur *Ademaa* ـه *Mochaddesaa*.

De Nominibus Abstractis.

Abstracta fiunt tripliciter. Primò, ex nominibus Concretis, secundò ex Adiectiuis, tertiò ex Verbis.

Ex Concretis fiunt nomina abstracta adijciẽdo in fine Concreti literam *i*, eodem modo fiunt abstracta ab adiectiuis. v. g. *Sefid*, Albus. *Sefidi*, Albedo. *Nik*, Bonus. *Niki*, Bonitas. Abstracta à verbis fiunt dempto *mi*, in principio verbi, & mutato *m* م quod est in fine uerbi, in literam *Scin* ش, u. g. *Miasmaiem*, Experior, dempto *mi* مي, & mutato *m* م, quod est in fine in literam *Scin* ش, fit *Asmaiesc*, Experimentũ *Misetaiem*, Laudo. *Setaiesc*, Laudatio. *Mipuscem*, Vestior. *Puscesc*, Vestimentum.

Fiunt etiam ista abstracta, à verbali concreto actiuo, addendo ipsi syllabam Ki. v. g. *Chhorende*, Manducator. *Chhorendiki*, Manducatio. *Chhonende*, Cantator, seu Lector. *Chhonendeki*, Cantatio, seu Lectio. Istud verbale

con-

concretum actiuum formatur à prima Præsentis, demptis prima, & vltima syllaba, & addito *ende*, v. g. *Michhorem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhorende*, Mãducator. *Michhonem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhonende*, Lector.

Nota, quòd infinitiuum sumitur etiam pro ipso verbali abstracto. v.g. *Chhorden*, Manducatio, Italicè, *il mangiare*. *Chhonden*, Lectio, *il leggere*.

De Abstractis à Numeralibus.

Addendo literam *e*, alicui nomini coniuncto cum aliquo numero, significat rem esse ex illo numero. v. g. *Du sal*, Duo anni, addendo literam *e*, fit *Du salè*. Et significat rem esse duorum annorum. v. g. *Pesser du salè*, Puer duorum annorum. *Se salè*, Trium annorum. *Nim salè*, Ex medio anno. *Nim ten*, Medium corpus, addito *e*, fit *Nim tenè*, & significat rem ex medio corpore. Et est vestis mulierum Persarum, quia cooperit medium corpus.

Abstractum ab his fit addendo in fine syl-

labam Ki, v. g. *Se salè*, Triennis. *Se salèki*, Triennium.

De Nominibus compositis ex diuersis particulis.

Nomina componuntur aliquando ex particulis negatiuis, sicuti, *na*, *bi*; aut coniunctiuis, sicuti, *em*, aut significantibus præditum esse, sicuti *mend*, aut affectum esse, vt *nak*, aut habere, sicuti *dar*, aut operari, sicuti *kar*, aut aliquid continere, sicuti *don*, aut affluere, seu locum esse proprium aliquarum rerum in abundantia, sicuti *eston*. De quibus omnibus afferamus exempla.

Et primò negatiua sunt sicuti *Napak*, compositum ex *Na*, quod significat, Non, & ex *Pak*, quod significat Purus; Non purus, impurus. *Na merd*, cõpositum ex *Na*, & ex *Merd*, Non vir. ineptus. *huomo da niente*. *Binamus*, compositum ex *Bi*, quod significat, Sine, & *Namus*, quod significat, verecundia, siue verecundia, inuerecundus.

Coniuncta, sunt veluti *Emscire*, compositum ex *Em*, quod significat, simul, & ex *Scire*, quod

quod ſignificat *lac* ; ſimul lac, ideſt collactaneus.

Significantia præditum eſſe, ſunt veluti *Deuletmend*, compoſitum ex *Deulet*, quod ſignificat, Proſperitas, diuitiæ, & ex particula *Mend*, quæ ſignificat Præditum eſſe. Præditus diuitijs, diues, proſper. *Saahdet*, Beatitudo. *Saahdetmend*, Beatitudine prę̨ditus. Beatus.

Vtuntur etiam Perſæ, atque Arabes nomine *Ssaeb*, ideſt Dominus, *Padrone*. quod coniunctum cum aliquo nomine, ſignificat Præditum eſſe illa re, cui coniungitur. v. g. *Ssaeb ſaahdet*, Dominus beatitudinis, beatus. *Ssaeb deulet*, Dominus proſperitatis, proſper. *Ssaeb achl*, Dominus intellectus, ideſt, intelligens, ſapiens.

Significantia affectum eſſe aliqua re, ſunt veluti *Ghbamnak*, compoſitum ex *Ghbam*, Triſtitia, & ex *Nak*, quod ſignificat, Affectum eſſe. Triſtitia affectus, triſtis. *Derdnak*, Dolore affectus, dolens.

Significantia, habere, ſunt veluti *Meemondar*, compoſitum ex *Meemon*, ideſt Hoſpes, &

dar, ideſt Habens, Hoſpites habens, ſeu hoſpitum receptor. *Moordar*, cõpoſitum ex *Moor*, ideſt Sigillum, & *Dar*, ideſt habens. Sigillum habens. ideſt Cancellarius Regius, qui habet Regium ſigillum.

Significantia operationem, ſunt veluti *Gunakar*, compoſitum ex *Guna*, ideſt Peccatum, & ex *Kar*, ideſt Opus, ſeu operans, Peccatum operãs, peccator. *Nikukar*, Bonum operans.

Significantia, includere, ſeu continere, ſunt ſicuti *Namekdon*, cõpoſitum ex *Namek*, ideſt Sal, & ex *Don*, ideſt Cõtinens, Salem continens, ſalinar. *Sciamahdon*. Candelam continens, candelabrum.

Significantia affluere aliquibus rebus, ſunt veluti *Senkeſton*, compoſitum ex *Senk*, ideſt Petra, & *Eſton*, quod ſignificat Affluere; Locus affluens petris, loca petroſa. *Kileſton*, locus affluens luto; loca lutoſa. *Eſton*, ſignificat etiam Regionem alicuius nationis, ſeu locum affluentem hominibus eiuſdem nationis, qui ſit proprius illorum. v. g. *Frenkeſton*, Regio, vel locus proprius Francorum, Europa, *Endeſton*, Regio Indorum, Indiæ. *Armenieſton*,

nieſton, Regio Armenorum, Armenia; & ſic de ſingulis.

De Nominibus, ſeu Verbis duplicatis.

Aliquando Perſæ duplicant nomina, & etiam verba, & ex duobus fit vnum nomen, ſeu vnum verbum, habens particularem ſignificationem. v. g. *Chherid fruchht*, Emit vendidit. ex his duobus iunctis fit vnum nomen,& ſignificat Commercium, ſeu negotiationem. *Gioſt giu*, Quæſiuit, quęrens, & ſignificat Quęſitionem. *Scioſt ſciu*, Lauit lauans, & ſignificat lotionem. *Goſt gu*, Dixit dicens, ſignificat Colloquium, confabulationem.

Inſuper duplicantur etiam nomina, & ex duobus reſultat vnum nomen compoſitum habens particularem ſignificationem, quod poteſt ſumi etiam aduerbialitèr. v.g. *Beraber*, Par pari, ſignificat Æqualem, parem. Et etiam ſumitur aduerbialiter; & ſignificat, Æqualiter, rectè. *Lebaleb*, Labium labium; ſignificat Plenum vſque ad ſummum; & etiam eſt aduerbium ſignificans, Plenè. *Peſapes*, Retro retro, ſigni-

significat Retrogradum, seu Retrogradè. ***Gun-agun***, Modus modus, significat Diuersimodè, variè. ***Rengareng***, Color color, significat Diuersicolorem.

De Comparatiuis, & Superlatiuis.

Comparatiua deriuantur à Positiuis addita in fine positiui syllaba ***ter***, v. g. ***Dona***, Sapiens, ***Donater***, Sapientior. ***Kem***, Parum, ***Kemter***, Minus.

Superlatiua autem formantur addendo ipsi Comparatiuo syllabam ***in***, v. g. ***Donater***, Sapientior. ***Donaterin***, Sapientissimus. ***Kemter***, Minus. ***Kemterin***, Minimum.

De Diminutiuis.

Diminutiua deriuantur à simplicibus adiuncta syllaba ***ek***, v. g. ***Ketab***, Liber, ***Ketabek***, Libellus.

Sed hæc regula non est generalis, quia sunt aliqua diminutiua, quæ formantur à simplicibus addendo ipsis syllabam ***ce***, v. g. ***Cali***, Tapes,

pes. *Calice*, Paruulus Tapes. *Deria*, Mare. *Deriace*, Paruulum Mare. *Bagh*, Hortus; *Baghce*, Hortulus.

De Nominibus Numeralibus.

Numeralia ordinalia, ideſt, quæ ordinem ſignificant, à numero ſimplici formantur addendo ipſi ſyllabam *um*, v.g. *Du*, Duo. *Duum*, Secundus. *Se*, Tres. *Seum*, Tertius. *Iek*, Vnus, excipitur, non enim dicitur *Iekum*, Primus, ſed dicitur *Auel*.

Numeralia combinata formantur à numero ſimplici addendo ipſi ſyllabam *ta*, v.g. *Du*, duo. *Duta*, Bini.

CAPVT III.

De Pronominibus.

PRonomina diſtingui poſſunt in quinque Claſſes, ſcilicet in Pronomina Perſonalia, Poſſeſſiua, Demonſtratiua; Relatiua, & Interrogatiua.

In his Pronominibus tria poſſunt præcipuè con-

considerari, sicut diximus de Nomine. Scilicet Genus, Numerus, Casus: & quæ diximus circa ista tria de ipso Nomine, debemus dicere de Pronominibus; scilicet, quòd Genus est commune. Numeri sunt duo, singularis, & pluralis. Casus sunt sex, qui non distinguuntur nisi per quasdam particulas, & Pronomen semper est idem, & remanet immobile in omni casu. Sed videamus quænam, & quot sunt ista Pronomina in has quinque Classes distincta.

Et primò, Pronomina personalia sunt sex:

Men, *Tu*, *On*. Ego, Tu, Ille.

Ma, *Sciuma*, *Onaa*. Nos, Vos, Illi.

Quæ declinantur sicut superiùs diximus adiungendo ipsis quasdam particulas; hoc modo.

Singul.	*Plural.*
Nom. Men, *Ego*.	*Nom.* Ma, *Nos:*
Gen. Ez Men, *Mei*.	*Gen.* Ez Ma, *Nostrum.*
Dat. Be Men, *Mihi.*	*Dat.* Be Ma, *Nobis*.
Accus. Menra, *Me*.	*Accus.* Mara, *Nos*.
Voc. Ia Men, *O Me*.	*Voc.* Ia Ma, *ò Nos*.
Abl. Ez Men, *A Me*.	*Abl.* Ez Ma, *à Nobis*.

Alia duo declinantur eodem modo.

Nota

Nota, quòd quando ista Pronòmina ponuntur sola, & absoluta, in Genitiuo præponitur particula *Ez*, ipsi Pronomini. v. g. *Ez men*, Italicè, Di me; *Ez tu*, Di te. *Ez on*, Di lui. Latinè, mei; tui, ipsius. v. g. interrogas. *Geet ki*, cuius causa? respondeo, *ez men*, Mei; Di me. Quando autem ipsum Pronomen iungitur cum aliquo Nomine, non ponitur *Ez*. v. g. *Geet men*, Causa mei. *Geet tu*, Causa tui. *Geet on*, Causa illius; & non dicitur *Geet ez men, geet ez tu, geet ez on*. Et hæc notatio est communis pro omnibus Pronominibus, possessiuis, demonstratiuis, relatiuis, & interrogatiuis; itaque non erit necesse hoc iterum repetere.

Pronomina possessiua distinguuntur in separata, & coniuncta, seu affixa.

Separata sunt sex, & sunt eadem supradicta personalia, scilicet, *Men, Tu, On. Ma, Scōma, Onaa*; quæ deseruiūt pro possessiuis, Meus, Tuus, Suus; Noster, Vester, Ipsorum. v g. *Peder men*, Pater meus. *Peder tu*, Pater tuus. *Peder hu*, Pater suus. *Peder ma*, Pater noster, *Peder scōma*, Pater vester. *Peder iscion*, Pater ipsorum, quæ hoc modo declinantur. v. g.

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder men, *Pater meus.*	*Nom.* Pederon men, *Patres mei.*
Genit. Ez Peder men, *Patris mei.*	*Gen.* Ez Pederon men, *Patrum meorum.*
Dat Be Peder men, *Patri meo.*	*Dat.* Be Pederon men, *Patribus meis.*
Accus. Peder menra, *Patrem meum.*	*Accus.* Pederon menra, *Patres meos.*
Voc. Ia Peder men, *ò Pater meus.*	*Voc.* Ia Pederon men, *ò Patres mei.*
Abl. Ez Peder men, *à Patre meo.*	*Abl.* Ez Pederon men- *à Patribus meis.*

Peder ma, Pater noster, declinatur eodem modo, scilicet.

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder ma, *Pater noster.*	*Nom.* Pederon ma, *Patres nostri.*
Gen. Ez Peder ma, *Patris nostri.*	*Gen.* Ez Pederon ma, *Patrumnostrorũ.*
Dat. Be Peder ma, *Patri nostro.*	*Dat.* Be Pederon ma, *Patribus nostris.*
Accus. Peder mara, *Patrem nostrum.*	*Accus.* Pederon menra *Patres nostros.*

Voc.

Voc. Ia Peder ma, ò *Pater noster.*	*Voc.* Ia Pederon ma, ò *Patres nostri.*
Abl. Ez Peder ma, à *Patre nostro.*	*Abl.* Ez Pederon ma, à *Patribus nostris.*

Et ſic declinantur alia Pronomina Tuus, Veſter, Suus, Ipſorum.

Nota, quòd ſupradicta Pronomina, Meus, Tuus, *Men*, *Tu*, & alia poſſeſſiua ſeparata non habent numerum pluralem, ſed Nomen, quod coniungitur ipſis, accipit terminationem pluralem, & Pronomen ſemper remanet in ſingulari. Et ſic dicunt, *Peder ma*, Pater noſter. & *Pederon ma*, Patres noſter.

Nota, quòd iſta Pronomina ſemper ponuntur poſt Nomen, & ſic dicunt Perſę *Peder men*, Pater meus, & nunquam dicunt, *Men Peder*, Meus Pater.

Pronomina poſſeſſiua coniuncta, ſeu affixa, ſunt illa, quæ nunquam inueniuntur ſeparata, ſed ſemper ſunt coniuncta Nominibus, aut Verbis. Illa quę ſunt affixa Nominibus ſunt ſex, ſcilicet, *Em*, *Et*, *Esč*, Meus, Tuus, Suus.

Emon, *Eton*, *Esčon*, Noſter, Veſter, Ipſorum. Quæ hoc modo coniunguntur, ſeu affi-

guntur Nomini. v. g. *Peder*, Pater. *Pederem*, Pater meus. *Pederet*, Pater tuus. *Pederesè*, Pater suus. In plurali, *Pederemon*, Pater noster. *Pederetou*, Pater vester. *Pederescon*, Pater ipsorum.

Illa quæ affiguntur Verbis sunt tantùm quatuor, quia non affiguntur nisi secundæ, & tertiæ personæ singularis, & secundæ, & tertiæ pluralis. v. g. *Mizenem*, Verbero. *Mizenemet*, Verbero te. *Mizenemesè*, Verbero ipsum. In plurali, *Mizenemeton*, Verbero vos. *Mizenemescon*, Verbero ipsos.

Pronomina demonstratiua sunt quatuor; duo singularia, scilicet, *In*, *On*, Hic, Ille; & duo pluralia, *Inaa*, *Onaa*, Isti, Illi, quæ declinantur sicuti nomina, v. g.

Singul.	*Plural.*
Nom. In, *Hic.*	*Nom.* Inaa, *Hi.*
Gen. Ez In, *Huius.*	*Gen.* Ez Inaa, *Horum.*
Dat. Be In, *Huic.*	*Dat.* Be inaa. *His.*
Accus. Inra, *Hunc.*	*Accus.* Inaara, *Hos.*
Voc. Ia In, *ò Hunc.*	*Voc.* Ia Inaa, *ò Hos.*
Abl. Ez In, *ab Hoc.*	*Abl.* Ez Inaa, *ab His.*

Nota, quòd Pronomen demonstratiuum habet

bet duos numeros, ſingularem, & pluralem, quando ponitur ſolum; ſed iunctum cum Nomine, ſemper remanet in ſingulari. v. g. Hi venerunt, *Jnaa omedend*, ſed, Iſti homines venerunt, dicitur, *Jn ademaa omedend*, & non dicitur, *Jnaa ademaa*.

Pronomina relatiua ſunt, Qui, Quæ, Quod; pro omnibus iſtis tàm in ſingulari, quàm in plurali Perſæ non habent niſi particulam *Ke*, quæ deſeruit pro omni genere, tã maſculino, quàm fœminino, & neutro; & etiam pro omnibus numeris, tàm ſingulari, quàm plurali; & ſic dicitur eodem modo *Merd* ke, Vir qui. *Zen* ke, Fœmina quæ.

Nota, quòd iſtud Pronomen *Ke*, declinatur diuerſimodè ab aliis Pronominibus; quod vt videas, declinemus iſtud Pronomen relatiuum *Ke* كه.

Singul. *Nom.* Qui, quæ, quod, *Ke*. *Gen.* Cuius, *Ke, ez, on*. *Dat.* Cui, *Ke, be, on*. *Accuſ.* Quem, *Ke, onra*. *Abl.* A quo, *Ke, ez, on*.

Plural. *Nom.* Qui, quæ, *Ke*. *Gen.* Quorum, *Ke, ez, onaa*. *Dat.* Quibus. *Ke, be, onaa*. *Acc.* Quos, *Ke, onaara*. *Abl.* A quibus, *Ke, ez, onaa*.

Nota,

Nota, quòd istud Pronomen K*e*, in nominatiuo semper est idem, tàm in singulari, quàm in plurali, tàm pro masculino, quàm pro fœminino, sicuti, *Che*, Italum.

De Pronomine Chhud.

Chhud, significat Ipsemet, Ipsamet, Ipsummet; & est commune tribus personis, sicuti, Ipsemet, in lingua Latina; & ideo dicitur, *Chhud kerden*, *Chhud kerdi*, *Chhud kerd*, Ipsemet feci, Ipsemet fecisti, Ipsemet fecit.

Insuper significat, Ego ipse, Tu ipse, Ille ipse. v. g. *Chhudra mizenem*, Meipsum verbero. *Chhudra mizeni*, Teipsum verberas, *Chhudra mizened*, Seipsum verberat.

Nota, quòd ex persona Verbi cui adiungitur, cognoscitur cuius personæ sit istud pronomen *Chhud*.

Insuper significat Proprius, propria, Proprium; &, Proprius meus, proprius tuus, proprius suus. v. g. *Mireuem der chhonei chhud*, Eo in domum propriam. *Mireui der chhonei Chhud*, Is in domũ propriam. *Mireued der chhonei*

nei chbud, It in domum propriam; & ſubintelligitur Meam, Tuam, Suam, ſecundùm perſonam Verbi, cui adiungitur ſicut ſuperiùs diximus, ita vt cùm dico, Eo, ſignificat illud *Chbonei chbud*, Domum meam; cùm dico, Is, ſignificat Domum propriam ſuam.

Sed nota, quòd ipſi Pronomini *Chbud*, adiunguntur illæ particulæ, ſeu Pronomina poſſeſſiua affixa, de quibus ſuperiùs diximus; ſcilicet, *Em, Et, Esè*, Meus, Tuus, Suus. v.g. *Chbonei chbodem*, Domus propria mea. *Chbonei chbodet*, Domus propria tua. *Chbonei chbodesè*, Domus propria ſua. Et ſic ſemper retinent iſta Pronomina ſic affixa propriam ſignificationem cum qualibet perſona Verbi, cum qua coniunguntur. v.g. *Mireuem der chbonei chbudem*, Eo in domum propriam meam. *Mireui der chbonei chbudem*, Is in domum propriam meã. *Mireued der chbonei chbudem*, It in domum propriam meam; & ſic de alijs perſonis.

Nota inſuper, quod iſta Pronomina ſic iuncta ſignificant, Ego proprius, Tu proprius, Ille proprius. v.g. *Chbodem*, Ego proprius. *Chbodet* Tu proprius. *Chbudesè*, Ille proprius. Pluraliter.

Chbu-

Chhudemon, Nos proprij. *Chhudeton,* Vos proprij. *Chhudescion*, Illi proprij.

Et hæc sint dicta de literis Persarum, de Nominibus, & de Pronominibus.

CAPVT IV.

De Verbo.

IN Verbo possunt ista pręcipuè considerari, scilicet, Numerus, Persona, Tempus, Modus, Genus, Species, Coniugatio.

Numeri sunt duo apud Persas, sicuti apud Latinos, scilicet, Singularis, & Pluralis.

Personæ similiter sunt tres sicut apud Latinos, scilicet, Prima, secunda, & tertia.

Tempora sunt quinque, scilicet, Præsens, Præteritum, Imperfectum, Perfectum, Plusquam perfectum, & Futurum.

Modi sunt quinque, scilicet, Indicatiuus, Imperatiuus, Optatiuus, Subiunctiuus, Infinitiuus.

Insuper habent Gerundia in Do, & in Dum, & Participium, & Supinum, sicuti paulò inferiùs videbimus, cū aliqua verba coniugabimus,

&

& aliquas regulas afferemus ad formanda tempora, & perſonas ipſius Verbi.

Genera Verborum in lingua Perſica ſunt actiua, & paſſiua; pauciſſima Verba ſunt communia, ideſt, ſimul actiua, & paſſiua; pauca etiam ſunt neutra; & pauca ex ſui natura ſunt paſſiua. itaque ferè omnia ſunt actiua ex ſui natura, veluti *Michhorem*, Manduco, *Mizenem*, Verbero. Paſſiua ex natura ſua ſunt veluti *Miſuzem*, Vror; & alia pauca.

Sed omnia actiua fiunt paſſiua coniungendo tertiam Præteriti perfecti cum verbo *Miſceuem*, Fio. v.g. *Chhorde miſceuem*, Manducor, *Zede miſceuem*, Verberor. Inſuper omnia nomina, quæ coniuncta cum verbo *Mikunem*, Facio, ſunt actiua; ſi coniungantur cum verbo *Miſceuem*, ideſt Fio, ſunt paſſiua. v.g. *Pur mikunem*, Impleo. *Pur miſceucm*, Impleor. *Pak mikunem*, Purifico, *Pak miſceuem*, Purificor.

Verba paſſiua fiunt actiua addendo ſyllabam *On*, ante vltimam ſyllabam primæ perſonæ Præſentis temporis. v. g *Miſuzem*, Vror, *Miſuzonem*, Vro. *Mikerdem*, Vertor, *Mikerdonem*, Vertor.

E Nota

Nota etiam, quod addendo *On*, vt dixi, facit transire actionem. v.g. *Mideuem*, Curro, *Mideuonem*, Facio currere. *Mitersem*, Timeo, *Mitersonem*, Facio timere.

Species Verborum Persicorum sunt duæ, prima est Verborum simplicium, altera compositorum.

Verba simplicia sunt, veluti *Mireuem*, Eo. *Miaiem*, Venio. *Migruzem*, Fugio.

Verba composita inter Persas sunt ferè innumera, & componuntur ex Nomine coniuncto cum aliquo Verbo. v. g. *Pur Mikunem*, Plenum facio, impleo. *Pak mikunem*, Purum facio, purifico. *Kar mikunem*, Opus facio, operor. *Seughend michhorem*, Iuramentum manduco, Iuro. *Berem mizenem*, Simul tundo, collido.

Nota, quòd Verba Persica, quæ appellamus simplicia, intelligimus, quod non sunt composita extrinsecè sicuti, *Pur mikunem*, & alia quæ componuntur ex Nomine, & ex aliquo Verbo sicuti diximus. Sed intrinsecè omnia sunt cõposita ex Participio, & ex Verbo Substantiuo, Sum, es, est, v.g. *Chhorem*, Manduco, compositum

ſitum eſt ex *Chhor*, Manducans, & ex *Em*, ideſt Sum. Manducans ſum, Manduco. *Darem*, compoſitum eſt ex *Dar*, Habens, & ex *Em*. Sum; Habens ſum, habeo; quibus Verbis præponitur particula *Mi*, & fit Verbum *Michorem*, Manduco. *Midarem*, Habeo; & ſic omnia alia.

Sed nota, quòd illud *Mi*, eſt extrinſecum, & non eſt de eſſentia Verbi, aut de radice, quia Verbum poteſt eſſe cum illo, & ſine illo.

Coniugatio Verborum Perſicorum eſt vnica, omnia enim Verba coniugantur eodem modo; ſolummodo in Præterito perfecto eſt aliqua differentia, quę in vno Verbo Perfectum formatur vno modo, & in alio Verbo formatur alio modo. Et Præſens, & Perfectum non poſſunt regulariter formari vnum ex altero. Et etiamſi ſcias primam perſonam Præſentis, non potes ſcire primam perſonam Præteriti perfecti; & ideò neceſſe eſt, vt addiſcas eam in Dictionario, vbi poſui vtrumque ſimul. v. g. *Michhonem*, *Chhordem*, Manduco, manducaui. *Midarem*, *Dasċtem*, Habeo, habui; & ſic omnia alia. Ex quibus, ſcilicet ex Præſenti, &

Perfecto Indicatiui, formantur omnia alia tempora.

Sed etiamsi non possit formari, aut perfectè dignosci Præteritum perfectum à Præsenti Indicatiui, nihilominus aliquas paruulas obseruationes hic describam, quibus mediantibus non longè discedes à vera formatione Præteriti perfecti à Præsenti Indicatiui.

Nota igitur, quòd omnia Verba Persica incipiunt per particulam *mi*, quæ non est radicalis, sicut diximus. v.g. *Midescem*, Curro. *Michhonem*, Manduco; & sic omnia alia Verba. Igitur ad formandum Præteritum perfectum oportet auferre illud *mi*, & ponere *T*, aut *D*, aut *id*, ante vltimam syllabam; & si vis cognoscere quid debeas apponere, aut *T*, aut *D*, aut *Jd*, videas quænam istarum literarum facit meliorem sonum, & sic dignosces. v.g. *Mideuem*, Curro, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam syllabam, erit, *Deuidem*, Cucurri. *Michherem*, Emo, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam syllabam, erit *Chheridem*, Emi. *Miburem*, Seco, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam syllabam. erit *buridem*, Secui.

Alia

Alia Verba sunt, quibus oportet addere *d*, ante vltimam syllabam. v. g. *Michhorem*, Manduco. *Chhordem*, Manducaui. *Mimonem*, Maneo. *Mondem*, Mansi.

Alia Verba sunt, quibus oportet addere literam *t*, ante vltimam syllabam. v.g. *Mineuisem*, Scribo. *Neuistem*, Scripsi. *Mikoscem*, Occido. *Kosctem*, Occidi.

Ad formandam primam personam Præsentis Indicatiui, ex prima Præteriti perfecti in his quæ habent *id*, ante vltimam syllabam perfecti fit hoc modo. Tolle illud *id*, & adde *mi*, in principio, & fiet prima Præsentis Indicatiui. v.g. *Deuidem*, Cucurri. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mideuem*, Curro. *Bachhscidem*, Donaui. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mibachhscem*, Dono.

Verba quæ habent ژ Z ante vltimam syllabam primæ personæ Indicatiui præsentis, mutato illo ژ Z in خ Chh, fit prima Præteriti perfecti, dempto *mi*, in principio. v. g. *Misuzem*, Vror. *Suchhtem*, Vstus sum. *Misazem*. Construo. *Sachhtem*, Construxi. *Mipezem*, Coquo. *Pochhtem*, Coxi.

Verba

Verba, quæ ante vltimam syllabam primæ personæ Præsentis Indicatiui habent ای *Ai*, mutato illo *a i*, in *V D*, fit prima persona Præteriti perfecti, v. g. *Miazmaiem*, Experior, *Azmudem*, Expertus sum. *Mialaiem*, Coinquino, *Aludem*, Coinquinaui. *Misetaiem*. Laudo, *Setudem*, Laudaui.

Sed hæc sufficient circa istas regulas, seu obseruationes, quia cùm lingua Persica non habeat regulas generales, quæ veræ sint regulæ, melius est ista vsu addiscere, quàm per regulas, quæ veræ non sunt regulæ; ista nihilominus, quæ scripsimus, multum proderunt.

Veniamus igitur ad Coniugationem aliquorum Verborum, ad quorum Methodum omnia alia coniugabuntur.

De Verbo Substantiuo.
Em, Sum.

Indicatiuo modo tempore Præsenti

Singul.			*Plural.*	
Em	Sum	1	*Im*	Sumus
I	Es	2	*Id*	Estis
Est	Est	3	*End*	Sunt

Præ-

Præterito Jmperfecto.

Mibudem	Eram	1	*Mibudim*	Eramus
Mibudi	Eras	2	*Mibudid*	Eratis
Mibud	Erat	3	*Mibudend*	Erant

Præterito Perfecto.

Budem	Fui	1	*Budim*	Fuimus
Budi	Fuiſti	2	*Budid*	Fuiſtis
Bud	Fuit	3	*Budend*	Fuerunt

Præterito pluſquam perfecto.

Sĉudebuden	Fueram	1	*Sĉudebudim*	Fueramus
Sĉudebudi	Fueras	2	*Sĉudebudid*	Fueratis
Sĉudebud	Fuerat	3	*Sĉudebudend*	Fuerant.

Futuro. *Futuro.*

Nota, quòd Præſens deſeruit etiam pro Futuro.

Chhaem bud	Ero	1	*Chhaim bud*	Erimus
Chhai bud	Eris	2	*Chhaid bud*	Eritis
Chhaed bud	Erit	3	*Chhaend bud*	Erunt

Jm-

Imperatiuo modo tempore Præsenti.

Singul.			*Plural.*	
		1	*Bascim*	Simus
Basc	Sis	2	*Bascid*	Sitis
Basced	Sit	3	*Bascend*	Sint

Optatiuo modo tempore Præsenti, & Imperfecto.

Ensciablla men	Vtinam ego		*Ensciablla ma*	Vtinam nos
Mibudem	Essem	1	*Mibudim*	Essemus
Mibudi	Esses	2	*Mibudid*	Essetis
Mibud	Esset	3	*Mibudend*	Essent

Præterito perfecto, & Plusquam perfecto.

Ensciablla men	Vtinam ego		*Ensciablla ma*	Vtinam nos
Bude bascem	Fuissem	1	*Bude bascim*	Fuissemus
Bude basci	Fuisses	2	*Bude bascid*	Fuissetis
Bude basced	Fuisset	3	*Bude bascend*	Fuissent

Futu-

Futuro				*Futuro*	
Enſciablla men	Vtinam ego			*Enſciablla ma*	Vtinam nos
Baſcem	Sim	1		*Baſcim*	Simus
Baſci	Sjs	2		*Baſcid*	Sitis
Baſced	Sit	3		*Baſcend*	Sint

Subiunctiuo modo tempore Præſenti.

Ciun baſcen	Cùm ſim	1	*Ciun baſcim*	Cùm ſimus
Ciun baſci	Cùm ſis	2	*Ciun baſcid*	Cùm ſitis
Ciun baſced	Cùm ſit	3	*Ciun baſcend*	Cùm ſint

Præterito Imperfecto.

Ciun mibudẽ	Cùm eſſem	1	*Ciun mibudim*	Cùm eſſemus
Ciun mibudi	Cùm eſſes	2	*Ciun mibudid*	Cùm eſſetis
Ciun mibud	Cùm eſſet.	3	*Ciun mibudend*	Cũ eſſent

Præterito Perfecto.

Singul.		Plural.
Ciun budebaſcem Cum fuerim	1	*Ciun budebaſcim* Cùm fuerimus
Ciun budebaſci Cũ fueris	2	*Ciun budebaſcid* Cũ fueritis
Ciun budebaſced Cũ fuerit	3	*Ciun budebaſcend* Cùm fuerint

Præterito Pluſquam perfecto.

Ciunmibudem Cùm fuiſſem	1	*Ciunmibudim* Cúm fuiſſemus
Ciun mibudi Cùm fuiſſes	2	*Ciun mibudid* Cúm fuiſſetis
Ciun mibud Cùm fuiſſet	3	*Ciun mibudēd* Cùm fuiſſent
Futuro		*Futnro*
Ciun chhaembud Cùm fuero	1	*Ciun chhaimbud* Cùm fuerimus
Ciun chhaimbud Cùm fueris	2	*Ciun chhaidbud* Cùm fueritis
Ciun chhaedbud Cùm fuerit	3	*Ciun chhaendbud* Cùm fuerint

Inſi-

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Buden Esse | *Sine*

Perfecto, & Pluſ. perf.

Bude Fuisse | *Numeris, &*

Futuro

Chhastenbud Futurum esse | *Personis.*

Cæteris caret.

Bude Qui fuit. |

De Verbo Actiuo Michhorem.

Indicatiuo modo tempore præsenti.

Michhorem Manduco	*Michhor im* Manducamus
Michhori Manducas	*Michhorid* Manducatis
Michhored Manducat	*Michhorend* Manducant.

Præterito imperfecto.

Michbordem Manducabam	*Michbordim* Manducabamus
Michbordi Manducabas	*Michbordid* Manducabatis
Michbord Manducabat	*Michbordend* Manducabant.

Præteritum imperfectum formatur à Perfecto addendo ipsi in principio particulam *mi*, v. g. *Chbordem*, Manducaui. *Michbordem*, Manducabam.

Præterito perfecto.

Chbordem Manducaui	*Chbordeim* Manducauimus
Chbordi Manducasti	*Chbordeid* Manducastis
Chbord, vel Chborde est Manducauit.	*Chbordeend* Manducarunt.

Præterito Plusquam perfecto.

Chborde budem Manducaueram	*Chborde budim* Manducaueramus

Chbor-

Chhordc budi Manducaueras	*Chhorde budid* Manducaueratis
Chhordebud Manducauerat.	*Chhorde budend* Manducauerant.

Præteritum plusquam perfectum formatur à tertia persona Præteriti perfecti, & à prima persona Præteriti perfecti Verbi Substantiui, Sum. v. g. *Chhorde budem*. Et illa tertia persona *Chhorde*, nunquam variatur in alijs duobus personis, sed variatur *Budem*, sicuti hic retroscripsimus.

Futuro.	*Futuro.*
Chhaem chhord Manducabo	*Chhaim chhord* Manducabimus
Chhai chhord Manducabis	*Chhaid cohhrd* Manducabitis
Chhaed chhord Manducabit.	*Chhaend chhord* Manducabunt.

Futurum est idem, ac præsens Indicatiui, sed aliquando addunt aliquam particulam, seu nomen denotans Futurum. v. g. Cras manduco panem *Sabah nun michhorem*. Vtuntur etiã Præsenti Indicatiui Verbi, Volo, cum tertia

per-

perſona Præteriti perfecti, ſicuti hic ſuperiùs ſcripſimus, ideſt, *Chhaem chhord*, Volo manducare, pro Manducabo.

Imperatiuo modo tempore Præſenti,

		Bochhorim	Manducemus
Bochhor	Manduca	*Bochhorid*	Manducate
Bochhored	Manducet.	*Bochhorend*	Manducent.

Secunda perſona Imperatiui formatur à prima perſona præſentis Indicatiui, mutando primam ſyllabam *mi*, in *bo*, vel *be*, & abijciendo vltimam ſyllabam *em*, v. g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. *Michhorem*, Manduco. *Bochhor*, Manduca.

Tertia autem perſona ſingularis, cum reliquis perſonis pluralis ſunt eædem, ac perſonæ præſentis Indicatiui, mutato *mi*, in *be*, aut *bo*, v.g. *Mizenim*, mutato *mi*, in *be*,, fit *Bezenim*, Verberemus. *Michhorim*, mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochhorim*, Manducemus.

Nota, quòd quando ſecunda ſyllaba præſentis

tis Indicatiui habet *o*, *mi* mutatur in *bo*. in Imperatiuo. v.g. *Michhorem*, Manduco, dempto *em*, in fine, & mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochhor*, Manduca, & non dicitur *Bechhor*. Quando autem ſecunda ſyllaba habet *e*, in prima perſona Indicatiui, *mi* mutatur in *be*. v.g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. & non dicitur *Bozen*. Quando autem ſecunda ſyllaba ſupradicta habet *a*, tunc *mi*, mutatur in *bi*. v.g. *Miamuzem*, Diſco. *Biamus*, Diſce.

Nota inſuper, quòd quando ſecunda perſona Imperatiui ponitur ſola, & abſoluta, tunc ponitur illud *be*, aut *bo*. v.g. *Bezen*, Verbera. *Bochhor*, Manduca. *Biamus*, Diſce. Sed quando Imperatiuum iungitur cum aliquo nomine, vt plurimum non additur *be*, nec aliud. v.g. K*ar* ko*n*, Opus fac, Operare. *Neka* ko*n*, Attende. *Zutreu*, Cito eas. Nihilominus poteſt etiam apponi *be*, aut *bo*, aut *bi*, ſecundúm regulam ſupradictam.

Futuro.

Futurum Imperatiui eſt ſicut ſuum Præſens.

Opta-

Optatiuo modo tempore Præsenti.

Ensciahlla ke men. Vtinam quod ego; In Plural. Quod nos.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret.	*Michhordend* Manducarent

Optatiui Præsens, & Imperfectum idem sunt, ac Præteritum imperfectum Indicatiui, præponendo solùm particulam *Ensciahlla ke,* Vtinam quod; addendo etiam Pronomen, *Men, Tu, On*, Ego, Tu, Ille. *Ma, Scioma*, *Onaa*, Nos, Vos, Illi, secundùm Personas, & Numeros.

Præterito Perfecto, & Plusquam perfecto.

Ensciahlla ke men. Vtinam quod ego; in Plural. quod nos, *Kema.*

Chhorde budem Manducauissem	*Chhorde budim* Manducauissemus

Chhor-

Chborde budi Manducauisses	*Chaorde budid* Manducauissetis
Chborde bud Manducauisset	*Chordebudend* Manducauissent.

Præteritũ plusquam perfectum Optatiui est idem, ac plusquam perfectum Indicatiui, solùm præponitur *Ensciablla*, Vtinam. sicuti hìc superiùs scripsimus.

Futuro *Futuro*

Ensciablla ke men, vt suprà.

Bochhorem Manducem	*Bochborim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochborid* Manducetis
Bochbored Manducet.	*Bochborend* Manducent.

Futurum formatur à prima persona Pręsentis Indicatiui mutando *mi* in *bo*, sicuti superiùs diximus de Imperatiuo.

Subiunctiuo modo tempore præsenti.

Ciun men, Cùm ego. In Plur. Cùm nos, *Ciun ma*.

Bochhorem Manducem	*Bochhorim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochhorid* Manducetis
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Præsens Subiunctiui est idem, ac Futurum Optatiui, sed loco *Ensciahlla*, ponitur particula *Ciun*, Cùm.

Præterito Imperfecto.

Ciun men, vt suprà.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret	*Michhordend* Manducarent.

Præteritum Imper. Subiunctiui est idem, ac Imperfect. Indicatiui, præponendo particulam *Ciun*, idest, Cùm.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego. vt suprà.

Chho-

Chhorde bascem Manducauerim	*Chhorde bascim* Manducauerimus
Chhorde basci Manducaueris	*Chhorde bascid* Manducaueritis
Chhorde basced Manducauerit.	*Chhorde bascend* Manducauerint

Præteritum perfectum Subiunctiui formatur coniungendo tertiam personam Præteriti perfecti Præsentis cum prima persona Futuri Optatiui, Verbi, Sum. v. g. *Ciun men chhorde bascem*, Cùm ego manducauerim. & illud *Chhorde*, manet immobile, & solummodo *Bascem*, coniugatur, sicuti videre potes ex his, quæ superiùs diximus.

Præterito Plusquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego, vt suprà.

Chhorde budem Manducauissem	*Chhorde budim* Manducauissemus
Chhorde budi Manducauisses	*Chhorde budid* Manducauissetis
Chhorde bud Manducauisset.	*Chhorde budend* Manducauissent.

Præteritũ plusquam perfectum Subiunctiui est idem, ac Præteritum plusquam perfectum Indicatiui; solummodo additur in Subiunctiuo particula *Ciun* in principio.

Futuro	*Futuro*
Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos
Chhorde bascem Manducauero	*Chhorde bascim* Manducauerimus
Chhorde basci Manducaueris	*Chhorde bascid* Manducaueritis
Chhorde basced Manducauerit.	*Chhorde bascend* Manducauerint.

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Chhorden, Manducare.

Infinitiuum formatur à prima persona Præteriti perfecti actiui, mutando vltimam literam *m* in *n*, v. g. *Chhordem*, Manducaui. *Chhorden*, Manducare.

Præ-

Præterito perfecto, & Plusquam perfecto.

***Chhorde buden*,**	Manducauiſſe.

Præteritum perfectum, & pluſquam perfectum formantur à tertia perſona Præteriti perfecti Indicatiui, adiungendo ipſi Infinitiuum Verbi, Sum, ideſt ***Buden***. v. g. ***Chhorde buden***, ſicuti diximus.

Futuro	*Futuro*
Chhaſten chhord	Manducatum ire Manducatum eſſe.

Formatur ſicut Futurum Indicatiui mutato, *Mchhaem*, Volo, in ***Chhaſten***, Velle.

Gerundia.

Chhoerden	Manducandi
Der chhoerden	Manducando
Berai chhorden	Manducandum.

Gerundium in *do*, idem eſt, ac Infinitiuum. In *di*, idem eſt, ac Infinitiuum præpoſita particula ***der***. pro Gerundio in *dum*, præponitur Infinitiuo particula ***berai***.

Parti-

Participia Actiua.

Chhor	Manducans
Chhorende	Manducator
On keechhad chhord	Manducaturus.

Chhor est ſicuti ſecunda perſona Imperatiui, dempto *be*, vel *bo*. addito *ende* fit *chhorende*, Manducator.

De Verbo Paſſiuo, Manducor.

Chhorde miſceuem.

Indicatiuo modo tempore præſenti.

Chhorde miſceuem Mãducor	*Chhorde miſceuim* Mãducamur
Chhorde miſceui Manducaris	*Chhorde miſceuid* Manducamini
Chhorde miſceued Manducatur.	*Chhorde miſceuend* Mãducantur

Præterito imperfecto.

Chhorde miſciudem Manducabar	*Chhorde miſciudim* Manducabamur

Chhor-

Chhorde misciudi Manducabaris	*Chhorde misciudid* Mãducabamini
Chhorde misciud Manducabatur	*Chhorde misciudend* Manducabantur

Præterito perfecto.

Chhorde sciudem Manducatus fui	*Chhorde sciudim* Manducati fuimus
Chhorde sciudi Manducatus fuisti	*Chhorde sciudid* Manducati fuistis
Chhorde sciud Manducatus fuit.	*Chhorde sciudend* Manducati fuerunt

Præterito Plusquam perfecto.

Chhorde sciude budem Manducatus fueram	*Chhorde sciude budim* Manducati fueramus
Chhorde sciude budi Manducatus fueras	*Chhorde sciude budid* Manducati fueratis
Chhorde sciude bud Mãducatus fuerat	*Chhorde sciude budend* Manducati fuerãt.

Fu-

Futuro.

Futurum est sicut Præsens, & etiam coniugatur hoc alio modo, scilicet.

Chhorde chhaem sciud	Manducabor
Chhorde chhai sciud	Manducaberis
Chhorde chhaed sciud	Manducabitur.

Pluraliter.

Chhorde chhaim sciud	Manducabimur
Chhorde chhaid sciud	Manducabimini
Chhorde chhaend sciud	Manducabuntur

Imperatiuo modo tempore Præsenti,

Chhorde sceuem Manducer	*Chhorde sceuim* Manducemur
Chhorde sceu Manduceris	*Chhorde sceuid* Manducamini
Chhorde sceued Manducetur	*Chhorde sceuend* Manducentur

Opta-

Optatiuo modo tempore Præſenti, & Præterito Imperfecto.

Enſciablla ke *men*. Vtinam. *Enſciablla* ke *ma*.

Chhorde miſciudem Manducarer	*Chhorde miſciudim* Manducaremur
Chhorde miſciudi Manducareris	*Chhorde miſciudid* Mãducaremini
Chhorde miſciud Manducarentur	*Chhorde miſciudend* Manducarentur

Præterito perfecto, & Pluſquam perfecto.

Enſciablla ke *men*. Vtinam ego; *Enſciablla* ke *ma*, Vtinam nos.

Chhorde ſciude budem Manducatus eſſem	*Chhorde ſciude budim* Manducati eſſemus
Chhorde ſciude budi Manducatus eſſes	*Chhorde ſciude budid* Manducati eſſetis
Chhorde ſciude bud Mãducatus eſſet.	*Chhorde ſciude budend* Manducati eſſent.

Futuro.	*Futuro:*
Ensciahlla ke *men*, Vtinam ego.	*Ensciahlla* ke *ma*, Vtinam nos.
Chhordesceuem Manducer	*Chhordesceuim* Manducemur
Chhorde sceui Manduceris	*Chhordesceuid* Manducemini
Chhordesceued Manducetur.	*Chhordesceuend* Manducentur.

Subiunctiuo modo tempore Præsenti.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma*. Cùm nos.
Chhordesceuem Manducer	*Chhorde sceuim* Manducemur
Chhorde sceui Manduceris	*Chhorde sceuid* Manducemini
Chhordesceued Manducetur	*Chhorde sceuend* Manducentur

Præ-

Præterito Jmperfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos
Chhorde misciudem Manducarer	*Chhorde misciudem* Manducaremur
Chhorde misciudi Manducareris	*Chhorde misciudid* Mãducaremini
Chhorde misciud Manducaretur.	*Chhorde misciudend* Manducarentur.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos.
Chhorde sciude bascem Manducatus sim, vel fuerim	*Chhorde sciude bascim* Manducati simus, vel fuerimus
Chhorde sciude basci Manducatus sis, vel fueris	*Chhorde sciude bascid* Mauducati sitis
Chhorde sciudebasced Manducatus sit, vel fuerit	*Chhorde sciude bascend* Manducati sint

Præterito Plusquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma*, Cùm nos.
Chhorde sciude budem Manducatus essem	*Chhorde sciude budim* Manducati essemus
Chhorde sciude budi Manducatus esses	*Chhorde sciude budid* Manducati essetis
Chhorde sciude bud Manducatus esset.	*Chhorde sciude budend* Manducati essent.

Futuro	*Futuro*
Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma*, Cùum nos.
Chhorde misceuem Mãducatus ero	*Chhorde misceuim* Mãducati erimus
Chhorde misceui Manducatus eris	*Chhorde misceuid* Manducati eritis
Chhorde misceued Manducatus erit.	*Chhorde misceuend* Mãducati erunt

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Chhorde sciudem Manducari.

Præ-

Præterito Perfecto, & Plusquam perfecto.

Chhorde sciude buden Manducatum esse.

Futuro.

Chhorde chhasten sciud Manducatum iri.

Participium.

Chhorde sciude, Manducatus
Chhordeni Manducandus, & dignus, seu aptus qui manducetur.

De Verbo Misceuem.
Fio.

Indicatiuo modo tempore præsenti.

Misceuem	Fio	*Misceuim*	Fimus
Misceui	Fis	*Misceuid*	Fitis
Misceued	Fit	*Misceuend*	Fiunt

Præterito imperfecto.

Misciudem	Fiebam	*Misciudim*	Fiebamus
Misciudi	Fiebas	*Misciudid*	Fiebatis
Misciud	Fiebat	*Misciudend*	Fiebant

Præ-

Præterito Perfecto.

Sciudem Factus fui	*Sciudim* Facti fuimus
Sciudi Factus fuisti	*Sciudid* Facti fuistis
Sciud vel Sciudeest, Factus fuit.	*Sciudend* Facti fuerunt.

Præterito Plusquam perfecto;

Sciude budem Factus fueram	*Sciude budim* Facti fueramus
Sciude budi Factus fueras	*Sciude budi* Facti fueratis
Sciude bud Factus fuerat	*Sciude budend* Facti fuerant.

Reliqua tempora, & modi possunt nosci per regulas supradictas, & per verba superius coniugata.

FINIS.

